

Leluluettelo Leksakslista Toy list

HELISTIN, SKALLRA, RATTLE Ludicrum crepundia

12. Hymy-helistin, Hymy skallra, Hymy rattle

Tehomuovi Oy
Suomi, Finland
2008

Hymy-helistin on saatu äitiyspakkauksen mukana vuonna 2008. Perheen Atte-vauva alkoi pidellä sitä käsissään n. 4 kk:n ikäisenä. Yleensä vauva istui sätterissä ja heilutti helistintä kädessään tai jyräsi sitä ikenillään. Kultaseppä Keijo Ahtola, Tehomuovi Oy:n perustaja, suunnitteli värikkäitä, kevyitä ja turvallisia ensileluja muovista jo 1950-luvulta alkaen. Hymy-helistimet tulivat markkinoille 1980-luvun alussa. Helistimiä valmistetaan edelleen Vantaalla, yrityksen uuden omistajan toimesta. Niitä on saanut äitiyspakkauksen mukana 1980-luvulla ja 2000-luvulla. Vauvojen kehitystä seuranneiden psykologien havaintojen avulla suunniteltu Hymy on ollut usean suomalaislapsen ensimmäinen kosketus lelujen ihmeelliseen maailmaan.

Hymy-skallran fanns i moderskapsförpackningen 2008. Familjens baby Atte började hålla den i sina händer vid ca 4 månaders ålder. Barnet brukade sitta i en babysitter och vifta med skallran i handen eller gnaga på den med tandköttet. Guldsmeden Keijo Ahtola, grundare av Tehomuovi Oy, ritade färggranna, lätta och säkra första leksaker av plast redan på 1950-talet. I början av 1980-talet kom Hymy-skallran ut på marknaden. De tillverkas fortfarande i Vanda av företagets nya ägare. Skallran har funnits i moderskapsförpackningen under 1980-talet och 2000-talet. Skallran utformades utifrån psykologers observationer av spädbarnens utveckling och har för många finländska barn varit den första kontakten med leksakernas fantastiska värld.

This Hymy (Smile) rattle was included in the maternity package in 2008. Atte, the family's baby, started to hold it when he was about 4 months old. He would usually sit in the baby bouncer and shake the rattle or chew on it with his gums. Goldsmith Keijo Ahtola, founder of plastics company Tehomuovi Oy, started designing light, colourful and safe baby toys from plastic back in the early 1950s. Hymy rattles were launched in the early 1980s and rattles are still made in Vantaa by the company's new owner. They were included in the maternity package in the 1980s and 2000s. Designed with the help of observations by psychologists following the development of babies, the Hymy rattle has often been the first contact Finnish children have had with the wonderful world of toys.

HELISTIN, SKALLRA, RATTLE Ludicrum crepundia

Helistimet ovat usein kirkkaanvärisiä puisia, muovisia tai kankaisia esineitä, jotka pitävät ääntä heiluessaan. Heiluminen onkin helistimelle lajityypillisin toiminto. Helistin ei kuitenkaan itse pysty heiluttamaan itseään, vaan tarvitsee ihmisen apua. Varsinkin vauvat osaavat ravistella taitavasti helistimiä ja näin pitää ne tyytyväisinä. Jotkut helistimet pitävät myös pureskelusta ja imemisestä.

Skallror är ofta föremål med klara färger, av trä, plast eller tyger och de för ljud när man viftar med dem. Den mest typiska funktionen för skallran är att man viftar med den. En skallra kan dock inte själv vifta sig, utan behöver hjälp av en människa. I synnerhet spädbarn kan skickligt vifta med skallror och på så sätt hålla dem nöjda. Vissa skallror gillar också att man biter och suger på dem.

Rattles are often brightly coloured wooden, plastic or fabric objects that make noise when shaken. Shaking is the most typical function for a rattle. However, a rattle cannot shake itself, but needs the help of a person. Babies, in particular, are good at shaking rattles and so amuse themselves. Some rattles also like being chewed and sucked.

- 1. Helistin, skallra, rattle**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
ajoittamaton, tillverkningsår okänd, unknown timing
- 2. Helistin, skallra, rattle**
Niemen Lelutehdas
Suomi, Finland
1930-1949
- 3. Tuohihelistin, barkskallra, bark rattle**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
ajoittamaton, tillverkningsår okänd, unknown timing
- 4. Helistin, skallra, rattle**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1900-1930
- 5. Helistinpyörä, skallra, rattle wheel**
Jukka-Lelu / Oy Juho Jussila Ab
Suomi, Finland
1980-1999
- 6. Helistinpalikka, skallra, rattle**
Jukka-Lelu / Oy Juho Jussila Ab
Suomi, Finland
1980-1999

- 7. Tuohihelistin, barkskallra, bark rattle**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
ajoittamaton, tillverkningsår okänd, unknown timing
- 8. Helistin, skallra, rattle**
Brio
Ruotsi, Sverige, Sweden
1980-1999
- 9. Helistin, skallra, rattle**
Tehomuovi Oy
Suomi, Finland
1970-1989
- 10. Peltinen helistin, metal skallra, tin rattle**
Japani, Japan
1960-1969
- 11. Helistin, skallra, rattle**
Niemen lelu
Suomi, Finland
1930-1949
- 12. Hymy-helistin, Hymy skallra, Hymy rattle**
Tehomuovi Oy
Suomi, Finland
2008
- 13. Helistin, skallra, rattle**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1970-1989

- 14. Helistin, skallra, rattle**
Tehomuovi Oy
Suomi, Finland
1980-1989
- 15. Pehmohelistin, Mjukskallra, Soft toy rattle**
Jolly-Dolly
Suomi, Finland
1980-1989
- 16. Helistin, skallra, rattle**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1970-1989
- 17. Helistin/purulelu, skallra/tuggleksak, rattle/chewing toy**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1980-1989
- 18. Pörröpää**
Aarikka Oy
Suomi, Finland
1984
- 19. Helistin, skallra, rattle**
Tehomuovi Oy
Suomi, Finland
1970-1989
- 20. Helistin, skallra, rattle**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1970-1989

PUHELIN, TELEFON, TELEPHONE (Ludicrum telephonum)

32. Nukkepuhelimet, docktelefoner, doll phones

Kierretuote Oy

Suomi, Finland

1950–1969

Nukkepuhelimet ovat kuuluneet vuonna 1955 Helsingissä syntyneelle Tuulalle. Lelut on valmistanut Kierretuote Oy, joka oli Tuulan vanhempien muovituotteiden kotipaja Helsingin Tapaninkylässä. Naapuruston leikkikaverit halusivat myös leikkiä niillä ja niitä käytettiin mm. nukkekotien puhelimina. Nuket saivat lasten mielikuvituksessa soitella puhelimilla toisilleen. Useat ystävät ihastuivat puhelimiin ja saivat näitä Tuulalta lahjaksi. Kone, jolla nukkepuhelimet tehtiin, oli ystävien ihmetyksen kohde. Sitä oli helppo päästä tutkimaan, koska se näkyi ja kuului erikoisena kolisevana ja hyrisevänä kapistuksena eteisestä. Koneella valmistettiin leluja ja yrityksen päätuotetta, pyykkipoikia. Nukkepuhelimet tehtiin muovipuristimella, jossa käytettiin raaka-aineena Ruotsista tilattua muovirouhetta.

Docktelefonerna tillhörde Tuula, som föddes i Helsingfors 1955. Leksakerna har tillverkats av Kierretuote Oy, Tuulas föräldrars hemmaverkstad i Staffansby i Helsingfors. Lekkamraterna i grannskapet ville också leka med telefonerna och använde dem bland annat som telefoner i dockhem. I barnens lekar fick dockorna med telefonerna ringa varandra. Många av Tuulas vänner blev förtjusta i telefonerna och fick sådana i gåva av henne. Maskinen som användes för att tillverka docktelefonerna väckte förundran bland Tuulas vänner. Maskinen var lätt att utforska, eftersom den fanns i tamburen och gav upphov till skramlande och surrande ljud. Maskinen tillverkade leksaker, samt företagets huvudprodukt klädnypor. Docktelefonerna tillverkades av plastkross från Sverige.

These doll phones belonged to Tuula, who was born in Helsinki in 1955. They were made by Kierretuote Oy, which was Tuula's parents' home workshop making plastic products in the Tapaninkylä district of Helsinki. Playmates in the neighbourhood also wanted to play with them and they were used as dolls house phones among other things. The dolls could call each other on the phone in the children's imagination. Several friends fell in love with the phones and received them as gifts from Tuula. The machine that made the phones was the object of amazement among friends. It was a rattling and humming contraption heard and seen in the hallway and could easily be examined. The machine made toys and the company's main products, clothes pegs. The doll phones were made with a plastic press, which used plastic granules ordered from Sweden as the raw material.

PUHELIN, TELEFON, TELEPHONE (Ludicrum telephonum)

Puhelin on suhteellisen nuori laji ja sen lajikehitys on ollut hyvin nopeaa. Kaikille puhelimille on lajityypillistä pysyä linjoilla ja hälyttää äänellä tai värinällä. Hälytyksen avulla ne ottavat yhteyttä toisiin lajitoverihinsa. Nykyiset puhelimet ovat ilmeisesti erityisen viisaita, koska niitä kutsutaan älypuhelimiksi. Jos puhelin on epäkunnossa, saattaa sen välittämä viesti muuttua hassuksi, kuten seuraleikissä ”rikkinäinen puhelin” usein tapahtuu.

Telefonen är en relativt ung art och dess artutveckling har varit mycket snabb. För alla telefoner är det artpypiskt att de vill vara aktiva på telefonlinjerna och larma med ljud eller vibrationer. Med hjälp av larmet kontaktar de sina andra artkompisar. De nuvarande telefonerna är uppenbarligen mycket fiffiga, eftersom de kallas smarttelefoner. Om telefonen är trasig, kan det meddelande som telefonen förmedlar förvanskas, vilket ofta sker i sällskapsleken som kallas ”ryktet går” eller ”viskleken” och på finska ”rikkinäinen puhelin”.

A telephone is a relatively young type and its evolution has been very fast. All phones typically stay online and alert with a sound or vibration. They use an alert to contact other members of their type. Modern phones are apparently highly intelligent because they are called smartphones. If a phone is not working properly, the message it sends may turn into something funny, as is often the case in the game of Chinese whispers or “broken phone” as it is known in Finnish.

21. **Lankapuhelin, fast telefon, landline**
Niemen Lelutehdas
Suomi, Finland
1930-1939

22. **Lankapuhelin, fast telefon, landline**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
Suomi, Finland
1930-1949

23. **Lankapuhelin, fast telefon, landline**
Neuvostoliitto, Sovjetunionen, Soviet Union
1970-1979

24. **Lelupuhelin, leksakstelefon, toy telephone**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1900-1920

25. **Lankapuhelin, fast telefon, landline**
Oy Plasto Ab
Suomi, Finland
1980-1989

26. **Lankapuhelin, fast telefon, landline** *Chatter Telephone*
Fisher-Price
Yhdysvallat, USA
1960-1979

27. **Älypuhelin, smarttelefon, Smart phone**
Fisher-Price
Kiina, Kina, China
2010-2020

28. **Radiopuhelin, radiotelefon, radiotelephone**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1984

29. **Kännykkä, mobiltelefon, cell phone - Disney Princess**
CDI
Kiina, Kina, China
2000-2010

30. **Leikkikännykkä, toy mobile phone, toy cell phone**
Nokia Leonardo 8210 malli /model
2000-2004

31. **Lankapuhelin, fast telefon, landline**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1900-1920

32. **Nukkepuhelimet, docktelefoner, doll phones**
Kierretuote Oy
Suomi, Finland
1950-1969

33. **Lelupuhelin, leksakstelefon, toy telephone**
Construx-palikat / byggklossar / blocks
1990-1999

34. **Lelupuhelin, leksakstelefon, toy telephone**
Ericofon “Kobra”-malli / model
1950-1969

35. **NMT-puhelin, NMT mobil telefon, NMT cell phone**
Oy Plasto Ab
Suomi, Finland
1989

36. **Masterola**
Kiina, Kina, China
1980-1989

37. **Lankapuhelin Ritari Ässä, fast telefon Knight Rider, landline Knight Rider**
TYCO
Hong Kong
1982

HYRRÄ, EN SNURRA, SPINNER (Ludicrum turbo)

40. Hyrrä, en snurra, spinner

valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer

1900–1904

Isä osti hyrrän tuliaiseksi pojalleen Antille Tampereelta vuonna 1904. Rakkaalla hyrrällä on leikitty paljon kolmen sukupolven ajan aina 1980-luvulle asti, mistä kertoo hyrrän metalliseen pohjaan tullut reikä.

En pappa köpte snurran i gåva till sin son Antti i Tammerfors 1904. Under tre generationer fram till 1980-talet har barn lekt mycket med den kära snurran, vilket märks av det hål som uppstått i dess metallbotten.

Antti's father bought him this top as a gift from Tampere in 1904. Three generations have played a lot with this much-loved spinning top right up to the 1980s, which explains the hole in the top's metal base.

HYRRÄ, EN SNURRA, SPINNER (Ludicrum turbo)

Hyrrä on taitolelujen alalaji. Hyrrälle lajityyppillistä käyttäytymistä on pyöriminen oman akselinsa ympärillä. Pyöriessään hyrrää pyrkii löytämään tasapainon ja pysymään liikkeessä. Jos hyrrästä loppuu vauhti tai se kohtaa esteen, alkaa hyrrä tyypillisesti hoipertelemaan, kunnes se kaatuu niskoilleen. Taitavan omistajan hoivissa hyrrä voi pystyä uskomattomiin pyörimistempuihin.

Snurrans hör till underarten skicklighetsleksaker. Arttypiska beteenden är att den snurrar runt sin egen axel. När den snurrar försöker den hålla sin balans och hålla sig i rörelse. Om snurrans fart tar slut, eller om den stöter på hinder, börjar den vanligtvis vingla tills den faller ner. Med en skicklig ägare kan snurrans utföra otroliga snurrtrick.

A spinner is a subtype of skill toys. Typical behaviour for a spinner is to rotate around its own axis. While rotating, a spinner tries to balance and keep in motion. If a spinner runs out of speed or meets an obstacle, it typically wobbles until it falls down. In the care of a skilled owner, a spinner can perform incredible spinning tricks.

38. **Hyrrä, en snurra, spinner**
koulutyö, skolarbete, school craft
Suomi, Finland
1985

39. **Hyrrä, en snurra, spinner**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
Suomi, Finland
1930-1939

40. **Hyrrä, en snurra, spinner**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1900-1904

41. **Hyrrä, en snurra, spinner**
Niemen Lelutehdas
Suomi, Finland
1930-1939

42. **Hyrrä, en snurra, spinner**
Aarikka Oy
Suomi, Finland
1984

43. **Tyllerö-hyrrä, Tyllerö snurra, Tyllerö rattle**
Aarikka Oy
Suomi, Finland
1984-1989

44. **Naruhyrrä, trådsnurra, thread spinner**
valmistettu vanhan mallin mukaan, enligt traditionell model, according to an old model
Ruotsi, Sverige, Sweden
1990-1999

45. **Hyrrä, en snurra, spinner**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1950-1959

46. **Hyrrä, en snurra, spinner**
Fox Super Accord
1950-1959

POTKU- JA POLKULELU, TRAMP- OCH SPARKLEKSAK, PEDAL AND RIDE-ON TOY (Ludicrum pedale)

49. Kuueläin Kurkkumaasta, Måndjur, Moon Creature

Oy Plasto Ab
Suomi, Finland
1971-1988

Kuueläin Kurkkumaasta tunnetaan tutummin myös nimellä kurkkumopo. Ahvenanmaalainen Oy Plasto Ab valmisti sympaattista mopoa vuosina 1971-1988 vihreänä, pinkkinä ja keltaisena. Nykyajan turvallisuustandardeja Kuueläin ei täyttäisi, sillä mopo kaatuu vauhdissa helposti ja siinä on helposti irtoavia osia. Nostalgiset leikkimuistot säilyvät kuitenkin kirkkaina mielessä kurkkumopoa katsellessa.

Kuueläin Kurkkumaasta (sv. Måndjuret från Gurklandet) är också mer känt som gurkmopeden. Åländska Oy Plasto Ab tillverkade den sympatiska mopeden åren 1971-1988 i grön, rosa och gul färg. Gurkmopeden uppfyller inte moderna säkerhetsstandarder, eftersom den välter lätt och har delar som lätt lossnar. Nostalgiska minnen väcks tydligt till liv när man tittar på gurkmopeden.

The Kuueläin Kurkkumaasta (Moon creature from Cucumberland) is more familiarly known as the cucumber moped. This likable moped was made by the Åland company Oy Plasto Ab from 1971-1988 in green, pink and yellow. The Moon creature would not comply with today's safety standards since it can easily topple over at speed and has parts that easily come off. However, the cucumber moped still invokes vivid nostalgic memories when seen.

POTKU- JA POLKULELU, TRAMP- OCH SPARKLEKSAK, PEDAL AND RIDE-ON TOY (Ludicrum pedale)

Potku- ja polkuleluilla on paljon erilaisia alalajeja, joista monet muistuttavat ajoneuvoa tai eläintä. Jos potkulelu on yksin, on sille lajityypillistä pysyä liikkumattomana. Potkulelu kuitenkin rakastaa sitä, että sen päälle istutaan tai seistään ja sille annetaan vauhtia. Tällöin potkulelu voi edetä hyvinkin nopeasti. Jos potkulelun käyttäjä on oikein taitava, yltää esim. rulla- ja potkulaudat huikeisiin temppuihin!

Spark- och trampleksaker har många olika underarter, varav många påminner om fordon eller djur. Om en sparkleksak är ensam är det typiskt för den att hålla sig stilla. En sparkleksak älskar dock att man sitter på den eller står på den och ger fart åt den. Då kan sparkleksaken framskrida också mycket snabbt. Om användaren av en sparkleksak är mycket skicklig, kan till exempel rull- och sparkbrädor göra fantastiska trick!

Ride-on and pedal toys come in many different subtypes, many of which resemble a vehicle or an animal. A ride-on toy typically remains motionless when alone. A ride-on toy, however, loves to be sat or stood on and given a bit of speed. Once started, a ride-on toy can go very quickly. A highly-skilled operator of a ride-on toy such as a skateboard or scooter can do amazing tricks!

47. **Potkulauta, spark cykel, kick scooter**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1940-1949
48. **Potkulauta, spark cykel, kick scooter**
VERO Juniori
Saksa, Tyskland, Germany
1960-1979
49. **Kuueläin Kurkkumaasta, Måndjur, Moon Creature**
Oy Plasto Ab
Suomi, Finland
1971-1988
50. **Kolmipyörä, trehjuling, tricycle**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1940-1949
51. **Kolmipyörä, trehjuling, tricycle**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1950-1959

MEKAANINEN LELU, MEKANISK LEKSAK, MECHANICAL TOY (Ludicrum mechanicum)

66. Kalastava kissa, fiskande katt, fishing cat
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
 Japani, Japan
 1950–1959

Merimiehenä työskennellyt perheenisä on tuonut kalastavan kissan tuliaisena lapsilleen Saksasta. Hampurista 1950-luvun lopulla ostetulla lelulla ovat leikkineet perheen kaikki kolme sisarusta. Kissaa haluttiin esitellä kavereille koulussa ja päiväkodissa. Lelussa on kiehtova mekaaninen toiminto: kissa kalastaa kaloja läpinäkyvästä astiasta, jossa on ollut kolme kalaa. Lelun patterikäyttöinen potkuri pyöritti vettä, jolloin kalat näyttivät uivan vedessä.

En far som arbetade som sjöman köpte den fiskande katten till sina barn från Tyskland. Leksaken köptes i Hamburg i slutet på 1950-talet och alla tre syskon i familjen har lekt med den. Syskonen visade katten för vänner i skolan och på daghemmet. Leksaken har en fascinerande mekanisk funktion — katten fiskar fisk ur ett genomskinligt kärl med tre fiskar. Leksaken fungerade med en batteridrivna propeller och fiskarna såg ut att simma i vattnet.

The father in this family was a sailor and brought this fishing cat from Germany as a gift for his children. All three siblings in the family have played with the toy, which was bought in Hamburg in the late 1950s. They wanted to show the cat to friends in the school and day care centre. The toy has a fascinating mechanical function: the cat fishes from a transparent container holding three fish. A battery-operated propeller turned the water to make it look as if the fish were swimming.

MEKAANINEN LELU, MEKANISK LEKSAK, MECHANICAL TOY (Ludicrum mechanicum)

Mekaaninen lelu on luonteeltaan kiehtova ja salaperäinen. Lajityypillisesti se pitää sisällään yleensä jonkin mekaanisen koneiston tai toiminnon, joka ei välttämättä näy lainkaan ulospäin. Usein leikkijää kiinnostaakin mekaanisella lelulla leikkimisen lisäksi, miten lelun mekaniikka toimii. Yksi ensimmäisistä mekaanisista leluista oli 400 vuotta eaa. valmistettu lentävä kyyhkynen.

Mekaniska leksaker är till sin natur fascinerande och gåtfulla. Typiskt för arten är att den i allmänhet har ett mekaniskt maskineri eller en funktion som inte nödvändigtvis syns utåt. Ofta intresserar sig den som leker med den utöver själva lekandet också att veta hur leksakens mekanik fungerar. En av de första mekaniska leksakerna var en flygande duva som tillverkats 400 f.Kr.

A mechanical toy is fascinating and mysterious by nature. The type generally includes some mechanism or function that may not necessarily be visible from the outside at all. In addition to playing with a mechanical toy, the person playing with it is often interested in how the toy's mechanics work. One of the first mechanical toys, a flying pigeon, was made 400 years BCE.

52. Robotti, robot, *Rescue R-1*

Kiina, Kina, China
2000-2010

53. Apina, apa, monkey

*valmistaja tuntematon, tillverkare okänd,
unknown manufacturer*
Japani, Japan
1950-1959

54. Satamanosturi, lyftkran, harbour crane, *Station B2*

*valmistaja tuntematon, tillverkare okänd,
unknown manufacturer*
Saksa, Tyskland, Germany
1960-1969

55. Kanarialintu, kanariefågel, canary

*valmistaja tuntematon, tillverkare okänd,
unknown manufacturer*
1950-1969

56. Moottoripyöräilijä, motorcyklist, motorcyclist

*valmistaja tuntematon, tillverkare okänd,
unknown manufacturer*
Kiina, Kina, China
1970-1979

57. Konttaava nukke, krypande docka, crawling doll

*valmistaja tuntematon, tillverkare okänd,
unknown manufacturer*
1940-1949

58. Kissa, katt, cat

*valmistaja tuntematon, tillverkare okänd,
unknown manufacturer*
Saksa, Tyskland, Germany
1940-1949

59. Terrieri, terrier

Schuco Tippy 990
Saksa, Tyskland, Germany
1950-1959

60. Lintu, fågel, bird

*valmistaja tuntematon, tillverkare okänd,
unknown manufacturer*
1950-1959

61. Ankka, anka, duck

*valmistaja tuntematon, tillverkare okänd,
unknown manufacturer*
Kiina, Kina, China
1960-1969

62. Pingviini, pingvin, penguin

*valmistaja tuntematon, tillverkare okänd,
unknown manufacturer*
1950-1969

63. Sotalaiva, krigsfartyg, warship *K51*

*valmistaja tuntematon, tillverkare okänd,
unknown manufacturer*
Saksa, Tyskland, Germany
1950-1969

64. Kilpikonna, sköldpadda, turtle

Lehmann
Saksa, Tyskland, Germany
1950-1969

65. Paloauto, brandbil, fire engine

*valmistaja tuntematon, tillverkare okänd,
unknown manufacturer*
Länsi-Saksa, Väst-Tyskland, West-Germany
1950-1969

66. Kalastava kissa, fiskande katt, fishing cat

*valmistaja tuntematon, tillverkare okänd,
unknown manufacturer*
Japani, Japan
1950-1959

VETOLELU, DRAGLEKSAK, PULL TOY (Ludicrum tractum)

70. Lehmä, ko, cow

Kannaksen lelu Oy

Suomi, Finland

1930–1949

Unelma-lehmä kuuluu laajaan leikkikalukokoelmaan Tytti-tytön 1930-luvun leikkimökistä. Leikkimökki palveli lähinnä eläinlääkärin/karjanhoitajan ”kotina”, sillä jo 5-vuotiaana Tytti tiesi, että isona hänestä tulee ihan oikea eläinlääkäri kuten isästään. Tytin koko lapsuus keskittyi eläinten ympärille. Leikkihevoseet ja -lehmät olivat pääosin ulkona laitumella (riimut purineen, kellot kaulassa), mutta lypsivät kehnosti, koska sairastelivat niin paljon. Eläimillä oli elävät esikuvansa, nimet eivät olleet Tytin keksimiä. Lelulehmä Unelma, tuli isän mukana Äänislinnasta (Petroskoi). Oikea Unelma oli aito savolaislehmä, itäsuomalainen punakyyttö. Tytin rakkaimpia lapsuudenmuistoja ovat eläinlääkäri-isän mukana tehdyt öiset sairasmatkat Nilsissä ja ympäristökunnissa ja kauniit kotiinpaluut aamuauringon noustessa.

Kon Unelma ingick flickan Tyttis stora samling av leksaker i en lekstuga på 1930-talet. Lekstugan var nästan som ett ”hem” för den blivande veterinären/ kreatursskötaren, eftersom Tytti redan vid 5 års ålder visste att hon som vuxen skulle bli veterinär på riktigt, precis som sin pappa. Hela barndomen kretsade kring djur. Leksakhästarna och leksakskorna var huvudsakligen ute på betesmarkerna (med grimmor och klockor kring halsen). Korna gav dåligt mjölk eftersom de var så sjuka. Djuren hade levande förebilder, namnen var inte påhittade av Tytti. Leksakskon Unelma hade pappa tagit med sig från Äänislinna (Petrozavodsk). Den riktiga kon var en äkta savolaxko, en östfinländsk röd- och vitbrokig ko. Tyttis käraste barndomsminnen är de nattliga veterinärbesöken tillsammans med veterinärpappan hos sjuka djur i Nilsia och närkommunerna och den vackra soluppgången vid hemkomsten.

This Unelma (Dream) cow is one in an extensive collection from the Wendy house of a girl named Tytti in the 1930s. The Wendy house served mostly as the ”home” of a veterinarian/cattle farmer since already at the age of 5, Tytti knew that she wanted to be a real vet like her father when she grew up. Tytti’s childhood was spent surrounded by animals. The toy horses and cows were mostly outside in the pasture (with halters, bells around the neck), but were not good milkers because they were often sick. The animals were based on examples from real life and not names invented by Tytti. Unelma, the toy cow, accompanied her father from Äänislinna (Petroskoi). The real Unelma was a genuine breed of Eastern Finncattle with a red zigzag band. Tytti’s dearest childhood memories are night-time visits to sick animals with her veterinarian father in Nilsia and surrounding municipalities and returning home in beautiful sunrises.

VETOLELU, DRAGLEKSAK, PULL TOY (Ludicrum tractum)

Vetolelu pitää erityisen paljon perässä vetämisestä. Vetolelulle onkin lajityypillistä seurata vetäjäänsä joka paikkaan. Luonne on hyvin uskollinen ja luotettava. Jos vetolelun naru katkeaa ja vauhti pysähtyy, muuttuu vetolelu yleensä apaattiseksi ja passiiviseksi. Jotta vetolelu pysyy onnellisena, on siis myös sen vetonarusta syytä pitää hyvää huolta ja tiukasti kiinni.

En dragleksak tycker särskilt mycket om att man drar den. Det är därför typiskt för dragleksaker att de följer sin dragare överallt. Till sin natur är den mycket lojal och pålitlig. Om dragleksakens snöre går av och den stannar, blir dragleksaken vanligen apatisk och passiv. För att dragleksaken ska hållas glad är det alltså viktigt att ta väl hand om dragsnöret och hålla fast vid det.

A pull along toy especially likes being dragged along. A pull along toy typically follows the person pulling it everywhere. A pull along toy is very loyal and trustworthy by nature. If a pull along toy breaks its string and comes to a halt, the toy usually becomes apathetic and passive. In order to keep a pull along toy happy, you should also take good care of the toy's pull string and hold it tightly.

67. **Jänis, hare, rabbit**
Oy Juho Jussila Ab
Suomi, Finland
1940-1949

68. **Kissa, katt, cat**
Niemen Lelutehdas
Suomi, Finland
1950-1959

69. **Porsas, svin, pig**
Niemen Lelutehdas
Suomi, Finland
1940-1949

70. **Lehmä, ko, cow**
Kannaksen lelu Oy
Suomi, Finland
1930-1949

71. **Kissa, katt, cat**
Oy Juho Jussila Ab
Suomi, Finland
1960-1969

72. **Kissa, katt, cat**
Niemen Lelutehdas
Suomi, Finland
1940-1959

73. **Hevonen ja kärryt, häst och vagn,
horse and carriage**
Oy Juho Jussila Ab
Suomi, Finland
1971

74. **Hevonen, häst, horse**
*valmistaja tuntematon, tillverkare okänd,
unknown manufacturer*
1950-1959

75. **Mäyräkoira, tax, dachshund**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1960-1979

76. **Satajalka**
Jukka-Lelu / Oy Juho Jussila Ab
Suomi, Finland
1960-1969

77. **Kilpikonna, sköldpadda, turtle**
Plasmet Oy
Suomi, Finland
1950-1959

78. **Mäyräkoira, tax, dachshund**
Oy Juho Jussila Ab
Suomi, Finland
1940-1949

79. **Ankka, anka, duck**
Suomi, Finland
1940-1959

80. **Mäyräkoira, tax, dachshund**
Brio
Ruotsi, Sverige, Sweden
2011

AUTO, BIL, CAR (Ludicrum autocinetum)

106. Kuorma-auto, lastbil, truck
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1940

Kuorma-auton pohjassa on teksti: *Tässä pieni muisto tuntemattomalta sotilaalta. Me muistamme Suomen lapsia 22.3.40.* Kuorma-auto on löytynyt erään talon vintiltä Mäntyharjulta 1980-luvulla. Sillä on leikkinyt vuonna 1930 syntynyt poika veljineen sekä myös vuonna 1981 syntynyt lapsenlapsi. Sukutarina kertoo, että kuorma-auto olisi mahdollisesti venäläisen sotavangin tekemä, mutta teksti viittaa siihen, että lelu olisi rintamalla puhdetyönä tehty.

På lastbilens botten står texten: *Detta är ett litet minne av en okänd soldat. Vi minns Finlands barn 22.3.40.* Lastbilen hittades på vinden i ett hus i Mäntyharju på 1980-talet. Med lastbilen lekte en pojke som var född 1930 och även hans bröder samt senare även ett barnbarn som föddes 1981. Någon i släkten kommer ihåg att lastbilen eventuellt tillverkades av en rysk krigsfånge, men texten tyder på att leksaken tillverkades som tidsfördriv på fronten.

The text on the bottom of this truck reads: *Here is a small memory from an unknown soldier. We remember Finnish children 22.3.40.* The truck was found in the loft of a house in Mäntyharju in the 1980s. A boy born in 1930 and his brothers played with it and so did his grandchild born in 1981. The family story goes that it was possibly made by a Russian prisoner, but the text indicates that the toy was made as a hobby on the front.

AUTO, BIL, CAR (Ludicrum autocinetum)

Autoihin kuuluu useita eri alalajeja, mutta kaikille on yhteistä se, että ne tykkäävät kuljettaa sisällään tavaroita, eläimiä tai ihmisiä. Perinteisesti autot eivät ole erityisen itsenäisiä, vaan ne tarvitsevat toimiakseen ohjaajan, jota kutsutaan kuljettajaksi. Monet autot ovat luonteeltaan melko meluisia, mutta evoluution myötä autojen ääntely on muuttunut hiljaisemmaksi. Edelleen autot saattavat kuitenkin kiihtyessään päästää äänekkäitä tööttäyksiä.

Bilarna består av flera olika underarter, men gemensamt för dem är att de alla gillar att transportera varor, djur eller människor. Traditionellt är bilarna inte särskilt självständiga, utan de behöver en ledare som kallas förare för att kunna fungera. Många bilar är till sin natur ganska bullriga, men tack vare evolutionen har bilarna blivit tystare. När bilarna accelererar kan de fortfarande vara högljudda.

There are several different subtypes of cars, but what they all have in common is that they like to carry goods, animals or people inside them. Cars are traditionally not particularly independent and need an operator, known as a driver, to function. Many cars are quite noisy by nature, but with evolution, cars have grown quieter. However, cars may still emit loud honks as they speed off.

81. Kuorma-auto, lastbil, truck
Oy Plasto Ab
Suomi, Finland
2000-2010

82. Kuorma-auto, lastbil, truck, Kiitolinja
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
Suomi, Finland
1950-1959

83. Kuorma-auto, lastbil, truck, Kiitolinja
Niemen Lelutehdas
Suomi, Finland
1950-1959

84. Traktori, traktor, tractor, Valmet
Niemen Lelutehdas
Suomi, Finland
1950-1959

85. Rolls Royce
Jukka-lelu / Oy Juho Jussila Ab
Suomi, Finland
1962

86. Neppis
Egma Oy
Suomi, Finland
1950-1959, sininen/blå/blue 1970-1979

87. Autonkuljetusauto, biltransport, car carrier
Matchbox
Iso-Britannia, Storbritannien, Great Britain
1976

88. Avoauto, cabriolet, convertible
Helylä Oy
Suomi, Finland
1925-1929

89. Mercedes-Benz CLK 230
Hongwell
1990-1999

90. Volkswagen 1500
Lego
1960-1969

91. Simca Versailles
Norev
Ranska, Frankrike, France
1950-1959

92. Eläinkuljetusauto, djurtransport, animal truck
Matchbox
Iso-Britannia, Storbritannien, Great Britain
1981

93. Porsche Turbo
Matchbox Toys
Macau
1979

94. Renault
Ranska, Frankrike, France
1980-1999

95. Volkswagen Golf
Nyrhinen
Suomi, Finland
1960-1969

96. Kaksikerroksinen bussi, dubbeldäckare, double-decker London
Ranska, Frankrike, France
1980-1999

97. Chevrolet Corvette
Burago
Italia, Italien, Italy
1990-1999

98. Kilpa-auto, racerbil, race car
Oy Juho Jussila Ab
Suomi, Finland
1945-1950

99. Kilpa-auto, racerbil, race car, Speed king 5
Telex Oy
Suomi, Finland
1950-1959

100. Henkilöauto, personbil, car
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1900-1920

101. Henkilöauto vetoavaimella, personbil med nyckel, car with a winding key
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1940-1949

102. Tukkipöytä, timmerbil, timber truck
Emek-Muovi Oy
Suomi, Finland
2004-2006

103. Kilpa-auto, racerbil, race car
Sarvis Oy
Suomi, Finland
1950-1959

104. Henkilöauto vetoavaimella, personbil med nyckel, car with a winding key
Plasmet Oy
Suomi, Finland
1950-1959

105. Kuorma-auto, lastbil, truck
Niemen Lelutehdas
Suomi, Finland
1940-1959

106. Kuorma-auto, lastbil, truck
itse tehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1940

107. Pyykkipoikakilpa-autot, tvättklämmabilar, clothes pegs racer cars
itse tehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1930-1939

108. Polkuauto, trampbil, pedal car
itse tehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1945

RAKENNUSPALIKKA, BYGGKLOSS, BUILDING BLOCK (Ludicrum laterculum)

115. Granitoid-rakennuspalikkasarja, byggklossar, building bricks

Ab Granitoid Oy

Suomi, Finland

1880-1900

Granitoid-tehtaan rakennussarja on saksalaisen Richterin tehtaan rakennussarjan jäljitelmä. Vastaavanlaiset kivistä valmistetut sarjat olivat hyvin suosittuja Euroopassa vuosina 1880-1920. Laatikon kannen päälle on liimattu valmistajan etiketti, jossa teksti: Granitoid Kivirakennuslaatikko valmistaa A/B Granitoid O/Y Grankulla Suomi. Etiketin on tehnyt C.Y. Gutenberg A.B. Helsinki. Sarjaan kuuluu erikokoisia ja -muotoisia hiekanvärisiä, punertavia ja sinertäviä kivilapikoita. Palikat on valmistettu granitoidista. Granitoidiesiintymiä löytyy mm. Kauniaisista.

Byggserien av Granitoid-fabriken är en kopia av den tyska Richter-fabrikens byggserie. Liknande serier som tillverkats av sten var mycket populära i Europa mellan 1880 och 1920. På locket till lådan finns tillverkarens etikett med texten: Granitoid Stenbyggnadslåda tillverkar A/B Granitoid O/Y Grankulla Finland. Etiketten har gjorts av C.Y. Gutenberg A.B. Helsingfors. Serien består av sandfärgade, rödaktiga och blåaktiga stenbitar av olika storlek och form. Klossarna är gjorda av granitoid. Granitoidfyndigheter finns bland annat i Grankulla.

The construction kit was made by the Granitoid factory and is a copy of a construction set made by the German company Richter. Sets made from similar stones were very popular in Europe in 1880-1920. The maker's label with the text Granitoid Kivirakennuslaatikko valmistaa A/B Granitoid O/Y Grankulla Suomi has been glued onto the top of the box. The label was made by C.Y. Gutenberg A.B. Helsinki. The set includes sand-coloured, reddish and bluish building blocks in various shapes and sizes. The blocks have been made of granitoid, deposits of which are found in Kauniainen among places.

**RAKENNUSPALIKKA,
BYGGKLOSS,
BUILDING BLOCK
(Ludicrum laterculum)**

Palikka on muodoltaan säännöllinen kappale, joka sopii johonkin tai joka voidaan liittää johonkin kiinni. Lajille tyypillistä onkin ns. loksahda paikalleen. Palikka on sosiaalinen laji: se ei tule toimeen yksin vaan viihtyy laumassa. Palikkalaumassa yhdenkin palikan puuttuminen aiheuttaa yleensä epäjärjestyä.

Byggklossar är till formen ett regelbundet exemplar som lämpar sig för något eller som kan anslutas till något. Typiskt för arten är att den så kallade klossen passar in på sin plats. Klossar är en social art: den klarar sig inte ensam utan trivs i grupper. När det gäller klossgrupper orsakar avsaknaden av en enda kloss i allmänhet oordning.

A block has a regular shape that is compatible with or can be joined to something. This type of toy typically “falls into place”. A block is a social type: it likes being in a crowd, not on its own. In a group of blocks, disorder is usually the result if one block is missing.

109. Lego hahmo, figur, figure

Lego
1997

110. Rakennuspalikoita, byggkloss, building bricks

Lego
Sveitsi, Schweiz, Switzerland
1980–1989

111. Lego system 400

Lego
Tanska, Danmark, Denmark
1963

112. Fabuland

Lego
Tanska, Danmark, Denmark
1987

113. Duplo

Lego
Tanska, Danmark, Denmark
1983

114. Primo

Lego
Tanska, Danmark, Denmark
1999

**115. Granitoid-rakennuspalikkasarja,
byggklossar, building bricks**

Ab Granitoid Oy
Suomi, Finland
1880–1900

116. Jukka-kuutiot

Oy Juho Jussila Ab
Suomi, Finland
1950–1969

PALLO, BOLL, BALL (Ludicrum pila)

126. Kumipallo, gummiboll, rubber ball, *Laila*

Suomen Gummitehdas Oy Nokia

Suomi, Finland

1940–1949

Pallon arvellaan olevan Nokian Gummitehtaan valmistama, joka oli 1940-luvulla suurin ja merkittävin kumivalmistaja, ja se valmisti myös leluja. Erään perheen sisarukset saivat vanhemmilta omilla nimillään varustetut pallot n. vuoden 1948–49 tienoilla Imatralla. Palloilla leikittiin ryhmässä pihaleikkejä, mutta sitä ei potkittu. Leluja oli leikeissä ylipäänsä mukana vain vähän.

Bollen har troligen tillverkats av Nokia Gummifabrik, som på 1940-talet var den största och mest betydande gummitillverkaren. Fabriken tillverkade också leksaker. Syskonen i en familj fick kring 1948–49 i Imatra av sina föräldrar bollarna med sina namn på dem. Syskonen lekte gårdslekar med bollarna, men de sparkade inte bollarna. På den tiden var det över huvud taget sällsynt att leksaker fanns med i lekar.

It is thought the ball was made by Nokian Gummitehdas, which in the 1940s was the largest and most important rubber manufacturer and also made toys. The siblings in one family in Imatra received balls with their own names on from their parents in around 1948–49. They played ball games with them in the yard but didn't kick them. The balls were generally not much part of games.

PALLO, BOLL, BALL (Ludicrum pila)

Pallolle lajityypillisestä käyttäytymistä on olla ympäri pyöreä. Pallo kaipaa pompottamista, kuljettamista, heittämistä ja vierittämistä pysyäkseen onnellisina. Pallo myös tykkää mennä aika ajoin maaliin. Jos on eksyksissä, on pallokin usein hukassa.

Bollen har som arttypiskt beteende att vara rund. Bollen vill att man bollar, studsar, sparkar, kastar och rullar med den för att den ska vara lycklig. Bollen gillar också att komma i mål med jämna mellanrum. Talesättet att bollen är rund betyder att vad som helst kan hända.

Typical behaviour for balls is to be round. A ball needs to be bounced, passed, thrown and rolled to stay happy. A ball also likes to go to into the goal from time to time. If you are lost, the ball is also often lost.

117. **Disney baby**
Mondo
Italia, Italien, Italy
1985
118. **Tennispallo, tennisboll, tennisball**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
119. **Virkattu pallo, virkad boll, crochet ball**
itsetehty, hantverk, self-made
1930-1939
120. **Pallo, boll, ball**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1940-1959
121. **Pelipallo, boll, ball**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1940-1949
122. **Pallo, boll, ball**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
Iso-Britannia, Storbritannien, Great Britain
1970-1979
123. **Potkupallo, fotball, football**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1960-1969

124. **Kumipallo, gummiboll, rubber ball,**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer

125. **Lankapallo, garnboll, yarn ball**
itsetehty, hantverk, self-made
1930-1939

126. **Kumipallo, gummiboll, rubber ball, Laila**
Suomen Gummitehdas Oy Nokia
Suomi, Finland
1940-1949

127. **Kumipallo, gummiboll, rubber ball**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1950-1959

128. **Lankapallo, garnboll, yarn ball**
koulutyö, skolarbete, school craft
1960-1969

129. **Superpallo, super boll, super ball**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1980-1989

130. **Wembley**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1970-1979

PEHMOLELU, MJUKISLEKSAK, SOFT TOY (Ludicrum molle)

143. Nalle, nalle, teddy bear

Steiff

Saksa

1905-1912

Nalle on osa Museo Leikin laajaa nallekokoelmaa. Se on löytynyt vuonna 1983 Savonlinnan Kerimäen aseman (ent. Silvola asema) lattialaudoituksen alta aseman purkutöiden yhteydessä. Työmies oli löytänyt nallen ja ottanut yhteyttä nallekeräilijään, joka otti nallen omiin kokoelmiinsa. Silvola asema avattiin liikenteelle vuonna 1908. Saksalaisvalmisteinen Steiff-nalle pystytään ajoittamaan tälle ajalle.

Nallen ingår i Lekomuseet Leikkis omfattande samling av nallar. Nallen hittades 1983 under golvbräderna vid Kerimäki station (f.d. Silvola station) i Nyslott i samband med rivningen av stationen. Arbetaren som hittade nallen kontaktade en nallesamlare som tog den till sina samlingar. Silvola station öppnades för trafik 1908. Den tysktillverkade Steiff-nallen härstammar från denna tid.

This teddy bear is part of the Museo Leikki's extensive collection of teddy bears. He was found under the floorboards of the Kerimäki station (was Silvola station) in Savonlinna in conjunction with demolition work in 1983. A labourer had found the bear and contacted a collector of bears, who added it to their own collections. Silvola station was opened to trains in 1908 and the German-made Steiff bear has been dated to that time.

PEHMOLELU, MJUKISLEKSAK, SOFT TOY (Ludicrum molle)

Pehmolelu tarvitsee paljon hoivaa ja rakkautta. Se sopeutuu helposti erilaisiin ympäristöihin ja monet pehmot matkaavatkin omistajansa mukana esimerkiksi yökylään. Pehmolelut ovat myös hyviä lohduttajia ja niiden rutistaminen tuntuu hyvältä. Monet pehmolelut tietävät paljon salaisuuksia, joita lapset ovat niille kuiskanneet.

En mjukisleksaker behöver mycket omsorg och kärlek. Den anpassar sig lätt till olika miljöer och många mjukisleksaker brukar följa med när ägaren till exempel sover över hos en kompis. Mjukisleksaker är också bra på att trösta och det känns bra att få krama dem. Många mjukisleksaker vet många hemligheter som barn har viskat till dem.

A soft toy needs a lot of care and love. It adapts easily to different environments, and many soft toys travel with their owners, for example, to a sleepover. Soft toys are also good consolers and it feels good to squeeze them. Many soft toys know many secrets that children have whispered to them.

131. **Apina, apa, monkey**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1970-1979
132. **Miska**
Polümeer
Viron sosialistinen neuvostotasavalta, Estniska SSR, The Estonian SSR
1980
133. **Myyrä, mullvad, mole, Krtek**
P.N.V.Prbram-Dubno
Tsekkoslovakia, Tjeckoslovakien, Czechoslovakia
1970-1979
134. **Halinalle, Krambjörn, Care Bear**
Care Bears Top toy A/S
Tanska, Danmark, Denmark
2000-2005
135. **Yksisarvinen chihuahua, enhörnig chihuahua, unicorn chihuahua**
Ty
Kiina, Kina, China
2019
136. **Rölli-peikko**
Jolly-Dolly / Brio
Suomi, Finland
1990-1999
137. **Turilas ja Jäärä**
Martinex Oy
2001-2004

138. **Pikku Myy, Lilla My, Little My**
Moomin Characters/Bulls
Korea
1990-1999
139. **Uppo-Nalle**
Martinex Oy
1990-1999
140. **Vaaleanpunainen pantteri, Rosa Panther, Pink Panther**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1980-1989
141. **Ainu Ensipupu**
Berner Oy
Kiina, Kina, China
2000-2010
142. **Mikki Hiiri, Musse Pigg, Mickey Mouse**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1930-1939
143. **Nalle, nalle, teddy bear**
Steiff
Saksa
1905-1912
144. **Tiikeri ja leijona, tiger och lejon, tiger and lion**
Steiff
Saksa, Tyskland, Germany
1960-1969
145. **Koira, hund, dog**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1930-1939

146. **Apina, apa, monkey**
Paperituote Oy
Suomi, Finland
1940-1949
147. **Retkeilijähiiri, vandrar mus, hiker mouse**
Maileg
Kiina, Kina, China
2020-luku
148. **Miniatyyrinalle, miniatyrnalle, miniature teddy**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1920-1939
149. **Bonzo**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1930-1939
150. **Poron, ren, reindeer**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
2000-2010
151. **Nalle, nalle, teddy bear**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1956
152. **Hevonen, häst, horse**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1940-1949

TAISTELULELU, STRIDSLEKSAK, COMBAT TOY (Ludicrum belligerum)

163. Officer-8

J.G.Schröder

Saksa, Tyskland, Germany

1990-1999

Leikkipistooli Officer-8 kuului Johannes-pojalle, joka asui lapsuutensa 1990-luvun Espoossa. Leluja hankittiin tuolloin Helsingin lelukaupoista. Poika leikki paljon sotaleikkejä ja erilaiset lelupyssyt olivatkin hänen lempilelujaan. Hän jopa nukkui joskus leluaseen kanssa! Pojasta tuli aikuisena upseeri.

Leksakspistolens Officer-8 tillhörde pojken Johannes som bodde i Esbo på 1990-talet. Leksakerna köptes då i leksaksbutiker i Helsingfors. Pojken lekte ofta krigslekar och de olika leksakspistolerna var hans favoritleksaker. Ibland sov han också med sin leksakspistol! Som vuxen blev Johannes officer.

This Officer-8 toy pistol belonged to a boy named Johannes, who spent his childhood in Espoo in the 1990s. In those days, toys were bought from toy shops in Helsinki. Johannes played a lot of war games and toy guns were among his favourite toys. He even sometimes slept with a toy! The boy became an officer when he grew up.

TAISTELULELU, STRIDSLEKSAK, COMBAT TOY (Ludicrum belligerum)

Taistelulelu on luonteeltaan hieman ristiriitainen. Vaikka se pitää jännityksestä, kiperistä tilanteista, takaa-ajosta ja leikkimielistä tulituksesta, ei se oikeasti halua vahingoittaa ketään. Taistelulelu onkin sisimmiltään hieman väärin ymmärretty ”herkkis”.

Stridsleksaken är till sin natur något motstridig. Även om den gillar spänning, tuffa situationer, jakter och lekfullt skjutande så vill den inte skada någon. En stridsleksak är innerst inne en känslig personlighet som lätt missförstås.

A combat toy is somewhat contradictory by nature. Although it likes excitement, tight situations, chasing and playful gunshot, it does not really want to harm anyone. At heart, a combat toy is a slightly misunderstood “sensitive” toy.

153. **Leikkitykki, leksakskanon, toy canonball**
Niemen Lelutehdas
Suomi, Finland
1920-1939

154. **Leikkitykki, leksakskanon, toy canonball**
itsetehty, hantverk, self-made
1940-1945

155. **Leikkitykki, leksakskanon, toy canonball**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
Saksa, Tyskland, Germany
1920-1939

156. **Cowboypistooli Buffalo**
Telex Oy
Suomi, Finland
1952-55

157. **Leikkipistooli, leksaks pistol, toy pistol**
itsetehty, hantverk, self-made
1970-1979

158. **Leikkirevolveri, leksaks revolver, revolver toy gun**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1950-1955

159. **Avaruuspistooli, rymd pistol, space pistol**
Japani, Japan
1950-1969

160. **Atomic Space pistol**
T:mi Deporex
Suomi, Finland
1950-1959

161. **Cowboy- colt**
Väinö Raatikainen Oy
Suomi, Finland
1950-1969

162. **Leikkipistooli, leksaks pistol, toy pistol**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1950-1955

163. **Officer-8**
J.G.Schröder
Saksa, Tyskland, Germany
1990-1999

164. **Leikkipistooli, leksaks pistol, toy pistol**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1970-1980

165. **Pirate**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1980-1999

166. **Colt**
Pneumatic
Hong Kong
1977

NUKKE, DOCKA, DOLL (Ludicrum pupa)

185. Nukke (partiolaispuku itsetehty), docka (scoutdräkt självgjord), doll (self-made scout clothing)

Rosebud

Iso-Britannia, Storbritannien, Great Britain

1950–1958

Nukke on ostettu 12-vuotiaalle tytölle Helsingin Stockmannin tavaratalosta vuonna 1958. Nukkea kutsuttiin Dollyksi ja sen uskottiin olevan kotimaisen Dollytexin valmistama. Oikean valmistajan paljastaa kuitenkin niskasta löytyvä merkintä, englantilainen Rosebud. Nuken omistaja oli aktiivinen partiolainen, joten hän halusi tehdä nukelle partiolaisen asun. Kangas asuun ostettiin Tarvon kangaskaupasta Munkkiniemestä. Kyseessä on tyttönukke, jonka hiukset ovat lähteneet pois ajan saatossa.

Dockan köptes i Stockmanns varuhus i Helsingfors 1958 till en 12-årig flicka. Dockan kallades Dolly och man trodde att den tillverkats av inhemska Dollytex. Den riktiga tillverkaren framgick dock av en märkning i nacken, engelska företaget Rosebud. Dockans ägare var aktiv scout och hon ville att dockan bär scoutkläder. Tyget köptes i Tarvos tygbutik i Munksnäs. Det är en flickdocka vars hår har lossnat under åren.

The doll was bought at Stockmann department store for a 12-year-old girl in 1958. The doll was called Dolly and was thought to have been made by the Finnish company Dollytex. However, a marking on the neck reveals the English company Rosebud was the actual maker. The doll's owner was an active girl scout and so she wanted to make a girl scout uniform for the doll. The material for the uniform was bought at Tarvo's drapers in Munkkiniemi. The girl doll has lost her hair over the years.

NUKKE, DOCKA, DOLL (Ludicrum pupa)

Nukke muistuttaa lajina esikuvaansa ihmistä Homo sapiens. Kuten ihminen myös nukke on sosiaalinen laji. Erityisesti lasten kanssa leikkiminen on nukkelelle mieluista ja virkistävää puuhaa. Monet nukket ovat myös hyvin muotitietoisia ja tarkkoja pukeutumisestaan.

Dockan påminner som art om sin förebild människan Homo sapiens. Liksom människan är dockan en social art. I synnerhet är lek med barn ett trevligt och uppiggande nöje för dockan. Många dockor är också mycket modemedvetna och noggranna när det gäller klädseln.

As a type, a doll resembles its role model, a human being Homo sapiens. Like a human being, a doll is a social type. Dolls find playing with children to be particularly enjoyable and invigorating. Many dolls are also very fashion conscious and fussy about how they dress.

167. **Barbie / Sheath Sensation** –puku, dräkt, dress
Mattel
1961–64
168. **Skipper**
Mattel
1960–1969
169. **Ken / Summer Job**
–vaatetus, klädsel, clothing
Mattel
1961–66
170. **Midge / Saturday Matinee**
Dior-puku, klädsel, clothing
Mattel
1960–1969
171. **Posliininukke, porslindocka, porcelain doll**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1800–1900
172. **Naantalin nukket, Nådendalsdockor, Naantali dolls**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1960–1969
173. **Räsynukke, trasdocka, rag doll Äppö-Liisa**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1945–46
174. **Dolly Ginger**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1950–1959
175. **Paperinkeräysnukke, pappersinsamlingsdocka, paper recycling doll Siro**
Siroplast Oy
Suomi, Finland
1940–1949

176. **Nukke, docka, doll**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
Pariisi / Ranska
1900–1920
177. **Martta-nukke Marja**
Martta Nukketeollisuus
Suomi, Finland
1920–1959
178. **Nukke, docka, doll Pekka**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1914
179. **Posliininuket, porslindockor, porcelain dolls**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1900–1920
180. **L.O.L. Surprise!**
MGA entertainment Inc.
Kiina, Kina, China
2016
181. **Nukkumatti, John Blund, Sandman Unser Sandmännchen**
Itä-Saksa, Öst-Tyskland, East Germany
1975
182. **Mollamajja Mömmö**
Martta Nukketeollisuus
Suomi, Finland
1960–1979
183. **Nukke, docka, doll**
valmistaja tuntematon, tillverkare okänd, unknown manufacturer
1940–1959
184. **Baby Born**
Zapf Creation AG
Saksa, Tyskland, Germany
2011

185. **Nukke (partiolaispuku itsetehty), docka (scoutdräkt självgjord), doll (self-made scout clothing)**
Rosebud
Iso-Britannia, Storbritannien, Great Britain
1950–1958
186. **Muotinnukke, modedocka, fashion doll**
itsetehty romanipuku, självgjord romsk sjöl, self-made romany dress
Suomi, Finland
1960–1979
(Laina: Tampereen museot)
187. **Mirja**
Dollytex Oy
Suomi, Finland
1970–1979
188. **Käsinukke, strumpdocka, puppet**
itsetehty, hantverk, self-made
Utsjoen seudun saamelaispuvun malli, enligt Utsjoki samedräkt, according to the Utsjoki Sámi dress
Suomi, Finland
1990–1999
(yksityiskokoelma)
189. **Nukke, docka, doll**
PPM
Puola, Polen, Poland
1950–1959
190. **Bratz / Eitan & Sascha**
MGA Entertainment Inc
2005
191. **Paperinukkeja, pappersdockor, paper dolls**
itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1840–1849

LEIKKIHEVONEN, LEKSAKSHÄST, TOY HORSE (Ludicrum equus)

192. Keppihevosen, käpphästar, hobby horses

Itsetehty, hantverk, self-made

Suomi, Finland

1999–2005

Keppihevosleikki oli 9-vuotiaan Emman paras leikki 2000-luvun vaihteessa. Leikeissä olivat mukana kolme ystävää. Kullakin tytöllä oli oma talli, johon askarrettiin keppihevoseja vanhoista sukista. Hevoseja myös ostettiin ja vaihdettiin. Tallissa hevoset viettivät talven, mutta kesällä ne pääsivät laitumelle. Emman lempihevonen oli Pippuri, joka oli vähän vikuri. Joskus hevoset sairastuivat ähkyyn, rupesivat ontumaan ja saivat varsoja. Tytöt järjestivät esteratsastuskilpailuja, joihin palkintoruusukkeet askarrettiin itse. Emma toimi usein tuomarina. Tytöt järjestivät joskus hevosleirejä, jolloin nukuttiin ulkona teltassa. Nykyään kaikki tytöt harrastavat ratsastusta. Jos Emma saisi oman hevosen, se olisi iso poni tai suomenhevonen.

Att leka med käpphästar var 9-åriga Emmas favoritlek i slutet av 2000-talet. Tre vänner deltog i leken. Varje flicka hade ett eget stall och flickorna gjorde käpphästar av gamla strumpor. De köpte också hästar och bytte dem också. Hästarna tillbringade vintern i stallet, men på sommaren fick de springa utomhus. Emmas favorithäst hette Pippuri, dvs. Peppar, och var svärtyglad. Ibland hände det att hästarna insjuknade i kolik, började halta eller föla. Flickorna ordnade tävlingar i banhoppning och tävlingspriserna lagade de själva. Emma var ofta domare. Ibland ordnade flickorna hästläger och då sov de utomhus i tält. I dag har alla dessa flickor ridning som hobby. Om Emma fick en egen häst, skulle hon välja en stor ponny eller en finsk häst.

This hobby horse was 9-year-old Emma's best toy at the turn of the millennium. Three friends played together. Each girl had their own stable, where hobby horses were made from old socks. Horses were bought and swapped. The horses spent the winter in stables but were put out to pasture in the summer. Emma's favourite horse was Pippuri (Pepper), who was a bit of a bucking bronco. Sometimes the horses went down with colic, began to limp or had foals. The girls held steeplechase races, for which they made the prize rosettes themselves. Emma was often the judge. The girls sometimes had horse camps, where they slept in tents outside. Nowadays, the girls go riding. If Emma had her own horse, it would be a large pony or a Finnhorse.

**LEIKKIHEVONEN,
LEKSAKSHÄST,
TOY HORSE
(Ludicrum equus)**

Leikkihevosen esi-isä on oikea hevonen Equus caballus. Isokokoisimmat leikkihevokset pitävät siitä, että niillä ratsastetaan. Kaikki leikkihevokset rakastavat rapsuttelua. Joillakin on ihana harja, jonka harjaaminen on hepalle mieluista. Hevosen päästä ja kepeistä muodostuneita hevosia kutsutaan keppihevosiksi eli tutummin keppareiksi. Kepparin kanssa on mukavaa ratsastaa metsässä tai hyppiä kentällä yli esteiden!

Leksakshästens förfader är en riktig häst Equus caballus. De största leksakshästarna gillar att man rider på dem. Alla leksakshästar gillar att bli kramsade. Vissa har en underbar man, och att borsta den känns trevligt för en häst. Hästar som bildats av ett hästhuvud och en käpp kallas käpphästar. Med en käpphäst är det trevligt att rida i skogen eller hoppa över hinder!

A toy horse is a descendant of a real horse Equus caballus. The biggest toy horses like being ridden. All toy horses love being scratched. Some have a lovely mane, which they like to be brushed. Horses consisting of a stick with a model of a horse's head at one end are called hobby horses. It is nice to ride in the forest or jump over obstacles on the ground with a hobby horse!

192. Keppihevokset, käpphästar, hobby horses
Itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1999-2005

193. My Little Pony / Cotton Candy & Baby Cotton Candy
Hasbro
Italia, Italien, Italy
1982, 1984

194. Puuhevonen, trähäst, wooden horse
Itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland

195. Puuhevonen, trähäst, wooden horse
Itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1946

196. Keppihevonen, käpphäst, hobby horse
Oy Plasto Ab
Suomi, Finland
1970-1979

197. Vasa-keppihevonen, ren käpphäst, reindeer hobby horse
Saphan design
Ruotsi, Sverige, Sweden
2000-2010 (yksityiskokoelma)

198. Hevonen, häst, horse
Itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1940

199. Potkuhevonen, sparkhäst, ride-on horse
Oy Plasto Ab
Suomi, Finland
1970-1989

PULKKA JA KELKKA, PULKA OCH KÄLKE, SLEDGE AND TOBOGGAN (Ludicrum traha)

203. Lasten kelkka, barnens kälke, children's sledge *Tuulikki*

Itsetehty, hantverk, self-made

Suomi, Finland

1910-1920

Vaasalaisen lahjoittajan isoisä valmisti kelkan vanhimmalle tyttarelleen tämän ollessa 3-vuotias. Tytär syntyi vuonna 1909 ja kelkka nimettiin hänen mukaansa. Isoisä oli metallimies, mutta teki myös puutöitä ja maalaili koristeita. Kelkka oli perheen mielestä niin sievä, että sitä pyrittiin pitämään hyvin joka sukupolvessa. Rajumpiin mäenlaskuihin käytettiin vesi- ja mahakelkkoja. Kelkkaa ovat käyttäneet Tuulikki-äiti, sekä hänen viisi sisarustaan, lahjoittaja ja lahjoittajan neljä lasta.

Gåvogivarens farfar från Vasa tillverkade en kälke åt sin äldsta dotter när hon var tre år. Dottern föddes 1909 och kälken fick sitt namn efter henne. Farfadern var metallarbetare, men han arbetade också med snickerier och målade dekorationer. Familjen tyckte att kälken var så fin att varje generation försökte ta väl hand om den. Vid tuffare kälklekar använde de vatten- och magkälkar. Kälken har använts av mamman Tuulikki och hennes fem syskon, av gåvogivaren och hennes fyra barn.

The grandfather of this donor from Vaasa made the sledge for his eldest daughter when she was aged 3. The daughter was born in 1909 and the sledge was named after her. The grandfather was a metalworker but also did woodworking and painted decorations. The family thought the sledge was so beautiful that each generation tried to take good care of it. Wooden sledges and racer sledges were used for coming down the steepest hills. The sledge has been used by the mother Tuulikki, her five siblings, the donor and the donor's four children.

PULKKA JA KELKKA, PULKA OCH KÄLKE, SLEDGE AND TOBOGGAN (Ludicrum traha)

Pulkalle ja kelkalle lajityypillistä toimintaa on liukuminen. Koska harva pulkka tai kelkka pääsee toteuttamaan läpi vuoden lajityypillisiä käyttäytymistarpeitaan, monet niistä nukkuvat kesäisin kesäunta. Talvisin pulkat ja kelkat sitten kaipaavatkin paljon fyysistä aktiviteettia, joista mieluisin on mäenlasku! Kun mäenlaskupäivä on mennyt hyvin, voidaan huudahtaa: ”Päivä pulkassa”!

Arctypiska egenskaper för pulkor och kälkar är att de glider. Eftersom få pulkor eller kälkar kan utföra sina arctypiska beteendebhov under hela året, sover många av dem hela sommaren. När vintern kommer vill pulkorna och kälkarna ha mycket fysisk aktivitet. Favoritnöjet är att glida ner för backar! När dagen i backen har gått bra kan man säga: ”Tack för dagen, det var härligt glid”!

Sliding is a typical activity for types of sledge and toboggan. Since few sledges or toboggans can satisfy the behavioural needs typical to them throughout the year, many of them estivate in the summer. In winter, sledges and toboggans need a lot of physical activity, the most popular of which is downhill! After a good day's sledging downhill, you can shout: “Let's call it a day”!

200. Nuken kelkka, dockas kälke, doll's sledge
Itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland

201. Moottorikelkka, snöskoter, snowmobile
Kinsfun
Kiina, Kina, China
2000–2010

202. Moottorikelkka, snöskoter, snowmobile
Nils Olavi Saijets
Suomi, Finland
2000–2010

203. Lasten kelkka, barnens kälke, children's sledge Tuulikki
Itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1910–1920

204. Pulkka, pulka, toboggan Sarvis-Ahkio
Sarvis Oy
Suomi, Finland
1970–1979

205. Potkukelkka, kälke, sledge
Itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1960–1969

206. Rattikelkka, rattkälke, bobsleigh Jovi 85
Itsetehty, hantverk, self-made
Suomi, Finland
1960–1969

© 2023 Museo Leikki, Espoo

Toimitus: Laura Kokki
Ulkoasu: Kombo / Johannes Nieminen

